

T.C.
KÜTAHYA SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ
AĞIZ DİŞ SAĞLIĞI UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

PROTEZ LABORATUVAR İŞLEMLERİ PROSEDÜRÜ

Kod: PL.PR.01

Yayın Tarihi:15.12.2020

Revizyon No:

Revizyon Tarih:

S.N:1/5

1.AMAÇ: Protez laboratuvar işlemlerinin tüm süreçlerin düzenli olarak işleyişini sağlamaktır.

2. KAPSAM: Protetik diş tedavisi personeli ve laboratuvar çalışanlarını kapsar.

3. SORUMLULAR: Protetik diş tedavisi akademik personeli, diş protez teknisyenleri ve diş protez laboratuvarı sorumlusu

4. FAALİYET AKIŞI:

Hastanemizde yapılan protetik işlem çeşitleri:

- Sabit Protezler (Kron –Köprü Protezler),
- Hareketli protezler(Total ve Bölümlü Protezler)
- İmplant üstü protezler(sabit veya hareketli)
- Gece plağı
- Besleme ve Tamirler

Protez Yapım Randevusu: Hastaların diş çekiminin yeni yapılmış olmasına, ağız için iyileşmesine ve hekim muayenesine göre ilk randevusu verilmelidir. Verilmiş olan randevuda iyileşme tam olmamış ise hastaya ikinci bir randevu verilmelidir. Normal şartlarda protez yapımı için randevu süresi iş günüdür.

Laboratuvar Fiziki Koşulları, Laboratuvar İklimlendirme/Havalandırma:

Protez laboratuvarı hizmetleri; alçı dökümü, geçici diş yapımı gibi küçük işlemler kurum protez laboratuvarında, diğer işlemler anlaşmalı diş laboratuvarlarda yapılmaktadır. Laboratuvar çalışma ortamında havalandırma sistemi mevcuttur.

Protez Yapım Aşamaları:

- Hasta ağızı protez yapımına uygun hale getirilir
- Hastadan ölçü alınır
- Ölçülerin alındığı tarih ve saat kaydedilir
- Ölçü dezenfeksiyon işleminden sonra Laboratuvara gönderilir
- Ölçü kabul ve red kriterlerine göre teslim alınır
- Uygunsa ölçünün laboratuvara kabul ediliş tarih ve saati kaydedilir
- Protez laboratuvarında yapıma başlanır (sentrikkapanış,dişliprova vs/metal prova,dentin prova vs)
- Protezin işlemleri bittikten sonra ilgili polikliniğe teslimi yapılır

Ölçü Alınması Genel Kurallar:

Ölçüye Hazırlık Aşaması:

Protez için başvuran hastanın muayenesi yapılır ve gerekirse radyografi tetkikleri istenir. Planlaması yapılır, çekilecek, tedavi ve/veya prepare edilecek dişler tespit edilir hasta ağızı karar verilen protez yapımına göre hazırlanır.

Ölçü Alınması ve Ölçü Kayıt:

Teknisyenin görevi doğru alınmış model üzerinde çalışmaktır. Modelde yapılacak değişimler modelin tam oturmasına neden olur. Oturmayan protezi hekim oturabilmek için müdahale etmek zorunda kalır. Yapılan her müdahale kole uyumunun tamamen kalkmasına neden olur. Kole uyumu olmayan protez ise dişin kaybına neden olur. Protezin başarısında kolelerin ölçüsünün tam ve doğru alınmış olmasının önemi vardır. Yanlış alınmış kole ölçüsü hatalı kuron demektir. Hekim yanlış ölçüdeki düzeltmelerden kaynaklanan değişimi fark edip teknisyene protezi geri yollayabilir. Protezin tekrarı emek, malzeme ve zaman kaybı olarak geri döner.

T.C.
KÜTAHYA SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ
AĞIZ DİŞ SAĞLIĞI UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

PROTEZ LABORATUVAR İŞLEMLERİ PROSEDÜRÜ

Kod: PL.PR.01

Yayın Tarihi:15.12.2020

Revizyon No:

Revizyon Tarih:

S.N:2/5

Teknisyen yaptığı her yenileme işleminde kendine zarar verdiği gibi hekime de zarar verir. Çünkü zamanında teslim edilmeyen işler hasta memnuniyetsizliğine neden olur. Her ölçü, dezenfektan içinde bir süre bekletilip çeşme suyunda iyice yıkandıktan sonra izlenmelidir. Gelen ölçünün ışık altında tüm detayları kontrol edilmelidir.

Silikon ölçüler için dikkat edilecek noktalar:

- ☐ Son noktadaki silikonun ölçüden ayrılıp ayrılmadığı kontrol edilmelidir.
- ☐ Kaşığın orta bölgelerindeki deliklerden bakılarak ölçünün o bölgede kaşıktan ayrılıp ayrılmadığı kontrol edilmelidir.
- ☐ Silikon model üzerinde yer yer ucu sivri olmayan bir sont yardımıyla hafif bastırılarak altının boş olup olmadığı kontrol edilmelidir.
- ☐ Ölçünün kaşık deliklerinden çıktığından ve tutuculuk sağladığından emin olunmalıdır.
- ☐ Ölçünün hangi tip silikon olduğu öğrenilmeli ve model dökümü için doğru sürede teknisyene ulaştığından emin olunmalıdır.
- ☐ İmplant üstü çalışmalar ve lamine kuronlar gibi özel hassasiyet gerektiren vakalarda silikon ölçüde yapıştırıcı kullanıldığından emin olunmalıdır.
- ☐ Silikonun tam ve homojen karıştığından emin olunmalıdır. Renklerde dalgalanma varsa ölçü maddesi tam karışmamıştır.

Aljinat ölçüler için dikkat edilecek noktalar:

- Kaşığın son noktalarının oynayıp oynamadığından emin olunmalıdır.
- Kaşığın orta kısmının oynayıp oynamadığından emin olunmalıdır.
- Alginant ölçülerin kapalı kaplar içinde geldiğinden emin olunmalıdır.

Protez yapım işlemleri:

Dezenfeksiyon ve Transferi:

Klinikte ölçünün alındığı tarih ve saat bilgisayara (HBYS) kayıt edilir. Alınan ölçü uygunluğu kontrol edildikten sonra; hekim tarafından önce akan su altında yıkanır. İlgili laboratuvar elemanı kliniğe çağrılarak küvet içerisinde ölçü teslim edilir. Teslim alınan ölçüler akan su altında mukoza ve tükürük artıklarından arındırılır. Uygun dezenfektan solüsyonu ölçünün her tarafına gelecek şekilde uygulanır. Bir müddet kurumaya bırakılır. Ölçüde kalan su var ise dikkatlice sallanarak kurutulur, gerekirse yumuşak bir peçete ile silinir. Ölçü ağız kilitli poşete konulur ve kapalı kaplar içinde kurum laboratuvarına transfer edilir. Laboratuvar tarafından hazırlanan protez formu üzerine ölçünün alındığı saat ve hasta bilgileri ile varsa hekimin özel notu kayıt edilir. Hastaya takip eden işlem için randevusu verilerek bir nüshası laboratuvarında bir nüshası hastada kalacak şekilde belge paylaşılır.

Modelin Oluşturulması İle İlgili Kurallar:

Ölçü kenarındaki fazlalıklar kesilir. Fazlalıklar kesilirken model yapısının bozulmamasına dikkat edilir. Önce su sonra alçı bol içine alınır. Doğru su-toz oranı için üretici firma önerileri dikkate alınır. Alçı tozu ve su karıştırılır. Vakum cihazı varsa karışım 15 saniye vakumlanır. Alçı ölçüye öncelikle prepare edilen alandan başlamak üzere dökülür ve vibrasyon yapılır. Alçının preparasyon bölgelerine ve oklüzal yüzeylere ulaşması sağlanır. Alçı kalınlığı 20 mm olana kadar işleme devam edilir. Alçı düz bir zemin üzerinde donmaya bırakılır. Alçı modele zarar vermeyecek şekilde nazik hareketlerle ölçü kaşığından çıkarılır. Model düzgünlük açısından kontrol edilir. Eğer hava kabarcığı vb. bozukluk varsa işlem tekrarlanır. Model tabanı alçı kesme motoru ile düzeltilir. Model tabanındaki düzensizlikler ve undercutlar uzaklaştırılır. Alçı model kenarlarını düzeltilir. Model kalınlığı en az 15 mm oluncaya kadar işleme devam edilir. Dişleri alçı kesme motoruna değdirmemeye dikkat edilir.

Dış Laboratuvara Transferi:

Elde edilen alçı modeller gün sonunda laboratuvar elemanları tarafından hazırlanan formlarla

T.C.
KÜTAHYA SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ
AĞIZ DİŞ SAĞLIĞI UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

PROTEZ LABORATUVAR İŞLEMLERİ PROSEDÜRÜ

Kod: PL.PR.01

Yayın Tarihi:15.12.2020

Revizyon No:

Revizyon Tarih:

S.N:3/5

modeller üzerindeki hasta işleri eşleştirilerek model güvenliği korunacak şekilde özel koliler içerisinde işlemin yapılacağı laboratuvara dış transfere hazır hale getirilir. Gün sonunda laboratuvar görevlisi tarafından götürülür. İşlem gören modeller bol su ile yıkandıktan sonra dezenfektan sıkılarak dezenfekte edilir ve güvenli bir şekilde yine çalışan tarafından geri getirilir. Randevu günlerine göre kliniğe dağıtımı yapılır. Her randevuda işlemler tekrar edilir. Belirlenen gün ve saatlerde aşamaları yetiştirilemeyecek hastalar laboratuvar görevlileri tarafından bilgilendirilir ve durumdan hekim de haberdar edilerek randevuyu düzenlemesi sağlanır. Uygun olmayan model ve protezlerde ölçü ve model red formu veya RPT formu düzenlenerek işlem tekrar edilir. Hekimin laboratuvarı şikâyet edebilmesi veya laboratuvar değiştirebilmesi için en az 3 RPT formu düzenlemiş ve bunların kayda geçmiş olması gerekir. Bulaşıcı hastalığı olduğunu beyan etmiş hastalara ait ölçüler ilgili talimat gereği dezenfektan solüsyonda bekletildikten sonra alçı modele dönüştürülür. Ayrıca tüm ölçü kaşıkları da laboratuvarda dezenfektan solüsyonda bekletildikten sonra sterilizasyona gönderilir. Tüm yapılan işlemlerin otomasyon sistemi üzerinde kayıtları tutulur.

Model oluşturulduktan sonraki aşamalara ilişkin kurallar:

Hareketli Protezler

A. Hareketli protez metal kaideli ise;

- Diş hekimi tarafından ölçüsü alınan hastanın alçı modeli dökülmek üzere diş teknisyeni tarafından laboratuvara götürülür.1 hafta içerisinde iskelet metal dökümünü yapılır
- 1 Hafta sonra Diş Hekimi hasta ağızında iskelet provası yapar
- Diş hekimi iskelet üzerinde hastadan mumlu kapanış alır
- Mumlu kapanışlı model diş teknisyeni tarafından laboratuvara götürülerek oklüzöre bağlanır.
- Diş hekiminin seçtiği diş rengine göre diş teknisyeni, 1 hafta içinde mumlu model üzerinde diş dizimi yapar.
- Diş dizimi model hasta ağızında prova yapılmak üzere diş hekimine teslim edilir
- Diş hekiminin yaptığı dişli provadan sonra diş teknisyeni modeli laboratuvara götürerek protezin pembe akrilik protez maddesi ile bitimini yapar.

B. Hareketli protez metal kaideli değil ise (tam protez);

- ☐Diş hekiminin hastadan aldığı ölçünün fonksiyonel olması için diş teknisyeni aynı gün alçı modele bas plak'tan kaşık yapar.
- ☐2. Ölçüsü alınan hastanın alçı modeline diş teknisyeni bas plak'tan kaide yapar
- Diş Hekimi hastadan mumlu kapanış alır

- ☐Diş teknisyeni modeli laboratuvara götürerek oklüzöre bağlar. 1 hafta içinde diş dizimini yapar.

- ☐Diş hekimi dişli provayı yapar

Diş Teknisyeni laboratuvara götürdüğü dişli modelin , pembe akrilik maddesi ile bitimini yapar

C. Sabit protez ise;

- Diş Hekimi hastadan ölçüyü alır
- Diş Teknisyeni alınan ölçüden aynı gün alçı modeli elde eder
- Diş Teknisyeni laboratuvarda 1 hafta içinde sabit protezin metal dökümünü yapar
- Diş Hekimi metal prova yaparken mumlu kapanış alır ve diş rengini seçer
- Diş teknisyeni modeli laboratuvara götürerek dentin yapar.2 iş günü sonunda diş hekimi

T.C.
KÜTAHYA SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ
AĞIZ DİŞ SAĞLIĞI UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

PROTEZ LABORATUVAR İŞLEMLERİ PROSEDÜRÜ

Kod: PL.PR.01

Yayın Tarihi:15.12.2020

Revizyon No:

Revizyon Tarih:

S.N:4/5

dentin provayı yapar

- Diş Teknisyeni laboratuvara götürdüğü modele renklendirme işlemi (gleyz yada polisaj)yapar.

Besleme ve Tamir: Besleme ve tamir işlemleri için müracaat eden hastaya takip formu doldurulur. Tamir işlemleri aynı gün, besleme veya metal ilavesi olacaksa protezin durumuna göre en geç 1 hafta içinde hastaya teslim edilir.

Protez Teslim Süreçleri

- Ölçünün alındığı tarih ve saat, protez kayıt bölümü görevlisi tarafından sisteme kaydedilir
- Kaydı yapılmayan ölçüler laboratuvara kabul edilmez
- Protezlerin teslim tarih ve saati HBYS 'de kayıt altına alınmalıdır.
- Protezde herhangi bir problem var ise çözümlemesi sağlanır. Protezin tekrarı gerekirse hekim tarafından Protez işlem RPT formu doldurularak protez laboratuvarı sorumlusu bilgilendirilir.

Merkez laboratuvarında veya hizmet alımı laboratuvarında yapılan protezlerin teslim süreleri ortalama 20 iş günüdür.

Hareketli Protezlerde:

- Anatomik kaşık hazırlanması..... iş günü
- Metal kaide/ iskelet döküm..... iş günü
- Kaide plağının hazırlanması..... iş günü
- Dişli prova..... iş günü
- Diş dizim tekrarı..... iş günü
- Prova sonrası protez teslimi..... iş günü
- Besleme..... iş günü
- Tamir ve diş ilavesi..... iş günü

Sabit Protezlerde:

- Geçici yapımı.....iş günü
- Metal prova.....iş günü
- Dentin prova..... iş günü
- Prova sonrası protez teslimi..... iş günü

☐ Hastalara ait protezler kurumumuz protez laboratuvarı ve özel hizmet alımı tarafından HBYS üzerinden kayıt altına alınacaktır.

☐ Hastaların randevu aşamaları hekimi tarafından; merkezimiz laboratuvar teknisyenleri veya özel laboratuvar elemanlarının verdiği tarihe göre hasta randevu kartları ile takip edilir.

Her hangi bir nedenle protezin protezin yapım aşamasında bir aksama yaşandığında protez teknisyeni tarafından hastanın primer hekimi bilgilendirilir ve randevu birimi tarafından hastanın randevusu güncellenerek hastaya telefonla bilgi verilir.

☐ Protezlerin karışmaması için hasta adı, hekim adı yapılan protezin cinsi ve protezi yapan teknisyen isimleri listelerde ve HBYS programında kayıt altına alınacaktır.

Protez Teslimi

Protezler, protez teslim raporları ile hekimlere ilgili personelle teslim edilir.

Her hangi bir nedenle protezin teslimi ile ilgili bir gecikme söz konusu olduğunda hastanın primer hekimi tarafından randevu birimi bilgilendirilir ve randevu birimi tarafından hastanın

T.C.
KÜTAHYA SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ
AĞIZ DİŞ SAĞLIĞI UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

PROTEZ LABORATUVAR İŞLEMLERİ PROSEDÜRÜ

Kod: PL.PR.01

Yayın Tarihi:15.12.2020

Revizyon No:

Revizyon Tarih:

S.N:5/5

randevusu güncellenerek hastaya telefonla bilgi verilir.

Diş Protez laboratuvarı giriş-çıkış kuralları Laboratuvar Personel Giriş Çıkış Kuralları

Laboratuvarlara giriş, gerekli koşulları sağlayan yetkili personel ile sınırlıdır.

Tüm personel çalışma alanında bulunduğu sürece kişisel koruyucu kıyafetleri giymek zorundadır.

Herhangi bir nedenle (bakım, tadilat, denetim vb) laboratuvara dışarıdan kişilerin girmesi gerekiyor ise laboratuvar sorumlusu tarafından bilgilendirilir.